

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА СОНЯШНИКУ У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Гондакова Д. М., здобувач вищої освіти групи МЕН 2/2

*Горобченко О. А. - науковий керівник, доцент кафедри економіки
підприємств*

Миколаївський національний аграрний університет

У сучасних умовах господарювання соняшник є однією з найприбутковіших сільськогосподарських культур України. Саме тому спостерігається висока насиченість сівозмін цієї культури у південних та південно-східних областях [1].

Україна є найбільшим виробником у світі та постачальником на зовнішні ринки насіння соняшнику і соняшникової олії. Цього вдалося досягти завдяки стабільності внутрішнього ринку соняшнику, що підтверджується постійним попитом переробних підприємств і експортерів упродовж сезону, високими закупівельними цінами, які забезпечують високий рівень рентабельності цієї культури. Соняшник належить до відносно теплолюбних культур, вимогливий до вологи, хоча і вважається рослиною посухостійкою. Ця культура дуже вибаглива до інтенсивного сонячного освітлення, добре росте на чорноземах різних типів та каштанових ґрунтах [2].

Метою нашого дослідження є аналіз основних показників виробництва соняшнику за період 2000-2017 рр. в аграрних формуваннях Миколаївської області.

В Миколаївській області за 2000 – 2017 роки у структурі продукції сільського господарства за її видами вартість технічних культур поступово збільшується. Найбільша питома вага вартості технічних культур була у 2016 році (36,3%), що вдвічі більше ніж у 2000 році, а в 2017 році питома вага цієї групи культур склала майже 32%.

Виробництво насіння соняшнику в сільському господарстві на одну особу з 2000 року по 2017 рік збільшилось в 3,9 разів. Найбільше вироблено соняшнику на одну особу було в 2016 році – 1007 кг [3].

Найбільш рентабельним виробництво соняшнику у сільськогосподарських підприємствах було у 2016 році (66,6%) але у 2017 році рівень рентабельності його виробництва зменшився до 50,0%, що нижче, ніж у 2015 році (майже 64%).

В області за період 1950 – 2017 рр. посівна площа соняшнику збільшилася в 7,5 разів. Це свідчить про те, що соняшник з кожним роком стає все більш популярною культурою, адже його виробництво і реалізація приносить досить великий дохід аграрним формуванням в сучасних умовах господарювання.

Проведений аналіз за 2000-2017 роки виробництва соняшнику за категоріями господарств області показав, що у сільськогосподарських підприємствах валовий збір у 2017 році порівняно з 2000 роком збільшився у 2,5 рази, при цьому найбільше соняшнику було зібрано у 2016 р. (893,9 тис. т). У фермерських господарствах валовий збір соняшнику за ці роки збільшився в 8,4 раз, при цьому знову найбільше соняшнику було зібрано у 2016 р. (255,5 тис. т). В господарствах населення валовий збір збільшився в 15 разів, при цьому також у 2016 році найбільше було зібрано соняшнику (268,4 тис. т.). Отже, найбільш сприятливим для виробництва даного виду продукції для всіх категорій господарств був 2016 році [3].

Аналіз виробництва соняшнику у сільськогосподарських підприємствах за районами у 2017 році показав, що найбільший валовий збір соняшнику був Миколаївському (57490 т) та Вознесенському районах

(48 715 т), а найменший валовий збір – в Новобузькому районі (23 225 т). Тоді як по всій Миколаївській області валовий збір соняшнику у 2017 році склав 660,6 тис. т.

Дослідивши урожайність соняшнику у всіх категоріях господарств області, нами встановлено, що у 2017 році порівняно з 2000 роком урожайність соняшнику збільшилася на 53,3 %, при цьому найбільший її рівень був у 2016 році (20,8 ц з 1 га). В розрізі районів у 2017 р. за найвищою урожайністю соняшнику була у Очаківському районі (23,3 ц з 1 га), у Миколаївському районі (23,0 ц з 1 га), а найменша урожайність в Новобузькому районі (12,9 ц з 1 га). В середньому по області урожайність соняшнику склала 17,9 ц з 1 га [3].

Отже, на Миколаївщині найбільш популярним представником олійної групи технічних культур є соняшник. В цілому в області за показниками його виробництва просліджується тенденція до збільшення як площі посіву соняшнику, так і валового збору, а отже і урожайності. Проте питома вага посівів соняшнику у загальній площі посіву не відповідає раціональній структурі сівозмін, оскільки оптимальна частка соняшника в умовах Півдня України повинна становити 10-12%. На нашу думку, основними шляхами збільшення обсягів виробництва насіння соняшнику для аграріїв області повинні стати раціональне розміщення і концентрація посівів та використання високоврожайних сортів і гібридів.

Список використаних джерел

1. Особливості вирощування соняшнику [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://superagronom.com/blog/263-klasika--zavjdi-v-modi-osoblivosti-viroschuvannya-sonyashniku-za-klasichnoyu-tehnologiyeyu>.

2. Економіка соняшнику в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://propozitsiya.com/ua/ekonomika-sonyashniku-v-ukrayini>.

3. Сільське господарство Миколаївської області у 2017 році : статистичний збірник / Головне управління статистики у Миколаївській області / [під редакцією О.Г. Ковалюк]. — Миколаїв: 2018. — 210 с.